

určitou lhůtou, ale přičilo by se obchodní poctivosti a slušnosti, jakož i potřebné bezpečnosti obchodních styků a tudíž i dobrým mravům, kdyby žalobce, který dle všeho nikdy nepomýšlel na to, by uvedeného práva použil, dodatečně, po tak dlouhé době, když by se mu to právě hodilo, chtěl na újmu žalované banky těžiti z okolnosti, které před tím nepřikládal významu, že mu banka svého času nepojmenovala kupitele. Lze dokonce důvodně pokládati za to, že se žalobce více než tříletým nepoužitím onoho práva tohoto práva vzdal. Nelze proto použití třetího odstavce čl. 376 obch.zák., nelze vycházeti ze stanoviska, že jest mezi stranami přímý poměr prodatele ke kupiteli, a zůstává při právních pravidlech, platných pro obchod komisionářský, při němž komisionář provádí obchod sice vlastním jménem, ale na účet komitenta a jest povinen mu odvésti, co má z obchodu obdržeti (čl. 360 a 361 obch. zák.). Tím nejsou však požadované koruny československé. Dle příkazu žalobcova byl prodej proveden na burse ve Vídni, a ve Vídni zůstal i výtěžek prodeje, takže není dle Šu 6 zákona ze dne 10. dubna 1919, čís. 186 sb. z. a n., splatným v tuzemské měně. Peníz 17.225 K 50 h byl ve Vídni splatným dne 6. února 1919 a nesměl býti do republiky Československé již převeden, neboť nařízení ze dne 6. února 1919, čís. 57 sb. z. a n., zakazující takové převody, nabylo toho dne již účinnosti. Že další částka 87.086 K splatná ve Vídni již 31. ledna 1919, nebyla do 6. února 1919 převedena na území Čsl. republiky, nelze přičítati žalované bance za zavinění, neboť to by předpokládalo porušení nějakého příkazu žalobcova, neb aspoň vědomost žalované banky o měnových záměrech československé vlády, již nelze u ní předpokládati. Mimo to měly býti uvedené peníze bankovní úhradou pro pozdější krycí koupi předem prodaných papírů opět na vídeňské burse, takže povaha obchodu samého vyžadovala, by zůstaly ve Vídni. Ačkoliv z toho, co vyloženo, vyplývá, že žalobce vzhledem ku předpisům čl. 361, 362 a 368 obch. zák. a nařízení ze dne 6. února 1919, čís. 57 sb. z. a n. nemůže toho času se domáhati výplaty výtěžku prodaných papírů v korunách československých, není vyloučeno, že sporná vídeňská konta se dodatečně přece stanou splatnými v československých korunách, pročež byl rozsudek prvního soudu obnoven s dodatkem, že se žaloba zamítá jen pro tentokráte.

Čís. 3736.

Dopravní řád železniční.

Nesouhlasí-li skutečná povaha zboží s jeho poznačením na nákladním listě, jest železnice oprávněna vypočítati dovozné nikoliv dle skutečné povahy zboží, nýbrž dle poznačení, použitého v nákladním listě, a, není-li zboží označeno přesně označením, na které tarif váže použití nižší sazby, jest dráha oprávněna počítati za ně dovozné dle nejvyšší sazby I.

Označení železa dle říšsko-německého dopravního tarifu.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1924, Rv I 1767/23.)

Firma H. zaslala ze stanice Bohumín žalující firmě do Hořovic několik vagonů surového železa, jež deklarovala jako surové železo čís. I. a III. Dráha vyměřila dovozně dle železničního nákladního tarifu díl I. odd. B. ze dne 1. ledna 1918 položka E dle tarifní třídy B. celkem 40.400 Kč. Dle vyhlášky ministerstva železnic ze dne 6. května 1920, čís. 23.099/1920, obsažené ve věstníku pro železnice a plavbu čís. 42 a čís. 43 ze dne 29. května 1920 slušelo při zásilkách přes 5.000 kg, při kterých dovozně za tuto váhu nejméně zapláceno bylo, dodatečně v cestě návratkové počítati dovozně, jehož bylo lze pro zásilku dosáhnouti, kdyby bylo došlo k přepravě zboží územím sousedních států, a to na základě sazeb dovozného, platných v době přepravy. Přepacený přebytek na dovozném bylo vrátiti. Na místo přímé cesty Bohumín—Praha—Hořovice, jak dopraveno, mohlo býti surové železo dopraveno Německem oklikou a sice Bohumín—Brod nad Lesy—Hořovice. Dle tvrzení strany žalující bylo by bývalo při dopravě touto oklikou předepsáno dovozně za dopravu po říšskoněmeckých drahách z Bohumína do Brodu n. Lesy za 564 km dle Sp. T. III. a na československých drahách z Brodu n. L. do Hořovic za 133 km dle tarifní třídy B pro surové železo platné celkem pouze 37.166 Kč 70 h — takže ve prospěch žalobkyně se podává rozdíl na přeplatku oproti zaplaceným 40.400 Kč — 3.233 Kč 30 h. Žalobkyně zažádala u ředitelství státních drah o vrácení tohoto přeplatku, žádost byla však zamítnuta, pročež domáhala se vrácení žalobou. Výše tvrzeného přeplatku byla nesporná, dráha namítala pouze, že zboží nebylo uvedeno v nákladním listu přesně dle tarifu pro zboží část. I odd. B odst. C pol. E 6, jež vyžaduje bližšího označení surového železa. O b a n i ž š í s o u d y uznaly dle žaloby, N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Nelze souhlasiti s právním názorem odvolacího soudu, že, když dráha při vadném poznačení zboží v nákladním listu vyměří dovozně podle vyšší sazby, než by náleželo podle skutečné povahy zboží, může strana pořadem práva dokázati, že šlo ve skutečnosti o zboží, podléhající nižšímu tarifování a domáhati se snížení dovozného. Názor ten přičí se přesným formálním předpisům železničního dopravního řádu a nákladního tarifu, jimž se každý odesílatel dle upozornění vytištěného na nákladním listě podrobuje. Podle prováděcího předpisu k ř. 56 (1) lit. d) žel. dopr. ř. má býti zboží v nákladním listu poznačeno tak, jak je pojmenováno v dopravním řádě, tarifu a roztržení zboží. Podle ř. 57 žel. dopr. ř. ručí odesílatel za správnost a úplnost tohoto poznačení a nese sám veškeré důsledky poznačení nesprávných, neúplných a nepřesných. Železnice jest sice podle ř. 58 žel. dopr. ř. oprávněna přezkoumávati správnost údajů odesílatelových a pojmenování zboží v nákladním listu, není však k tomu povinna, a při hromadném zasílání zboží není jí ani možno, by tak činila v každém případě. Podle pravidel o počítání dovozného, obsažených v nákladním tarifu odd. B pod A III. má se dovozně vyměřiti podle nejvyšší třídy I u všeho zboží, které není

výslovně v rozřídění zboží nebo zvláštních tarifech uvedeno. Z těchto pravidel plyne, že, nesouhlasí-li skutečná povaha zboží s jeho poznačením na nákladním listu, jest železnice oprávněna vypočítati dovozně nikoliv dle skutečné povahy zboží, nýbrž dle poznačení, použitého v nákladním listu, dále, že, není-li zboží označeno označením, na které tarif váže použití nižší sazby, jest dráha oprávněna, počítati za ně dovozně dle nejvyšší sazby I. a že strana musí nésti nepříznivé následky vadného poznačení. Tato pravidla jsou odůvodněna povahou železnice jako hromadného dopravního prostředku, při němž nemůže býti každé jednotlivé zásilce věnováno tolik času a péče, kolik by snad vyžadovala, takže strany musí nésti jimi zaviněné následky nemožnosti, aby skutečná povaha zboží podle tarifu byla v každém jednotlivém případě správně zjištěna. Vychází-li se z právních zásad právě uvedených, nelze přiznati žalobě úspěchu. Není mezi stranami sporu, že rozhodnutí rozepře závisí pouze od rozřešení otázky, zda byly by zásilky surového železa, v žalobě blíže uvedené, při přepravě Německem tarifovány dle nízké zvláštní sazby III. Slyšený znalec uvedl ve shodě s dopisem ředitelství železnic ve Vratislavi ze dne 11. dubna 1922, že i podle německého tarifu nedostačovalo pro použití zvláštní sazby III., aby zásilka byla označena jako železo surové, nýbrž že by musil býti uveden také ještě jeho tvar, poněvadž výhod této nízké sazby požívá jenom »Roheisen in Gänzen, Masseln, Broten und ähnlichen Formen, die nur den Zweck hatten, das Roheisen zur Beförderung geeignet zu machen.« Jelikož v tomto případě byl obsah zásilek označen jako Giesserei-Roheisen Nr. I. a Giesserei-Roheisen Nr. III., aniž tvar jeho byl uveden, nemohlo býti speciální sazby III. použito. Slyšený znalec z oboru železářského sice potvrdil, že se pod užitým poznačením rozumí jenom železo v kouskách neb hranolech, že se železo takto poznačené v jiných tvarech nevzdává, a že tento výraz jest v obchodě pro železo takového tvaru všeobecným, nerozhoduje však, jak bylo již uvedeno, skutečná povaha zboží, nýbrž jeho poznačení v nákladním listu, a nikoliv odborné označení obchodní, nýbrž označení použité v tarifech. Znalec z oboru dopravního uvedl sice dále, že jest obchodním zvykem dráhy, aby v případech, kde z označení v nákladním listě **b e z e v š í p o c h y b n o s t i** vyplývá, že jde o určité zboží v tarifu vyjmenované, počítalo se dovozně za toto v tarifu uvedené zboží, takovou obchodní zvyklostí nemohou však býti citované a stále ve stejném znění obnovované jasné předpisy železničního dopravního řádu a tarifu zbaveny platnosti, a nemůže z ní býti proto dovozován právní závazek železnice ku počítání nižší sazby. Mimo to udává znalec sám, že tato zvyklost platí jenom, není-li o totožnosti zboží pochybnosti. Této podmínky v tomto případě není, znalec sám nemohl se o totožnosti použitého označení s označením tarifním vyjádřiti, vyslovil naopak určité pochybnosti a vyžádal si o tom posudek znalce z oboru železářského. Netřeba odůvodňovati, že nelze ukládati dráze, aby při počítání dovozného vyšetřovala znalci pravý smysl a totožnost použitého poznačení, naopak právě proto, že tato totožnost v tomto případě při srovnání použitého označení s označením, v tarifu předepsaným, nebyla nepochybnou, byla by železnice oprávněná po-

kládati zboží za neuvedené v tarifu a vyměřiti dovozné dle sazby vyšší. Zpráva ředitelství drah ve Vratislavi ze dne 11. dubna 1922, že zásilka neměla nároku na speciální sazbu III., jest tedy v souhlasu s platnými předpisy, žaloba jsouc vybudována na použití této sazby, jest neodůvodněna.

Čís. 3737.

Pro spory o vlastnictví a držbu k tuzemské nemovitosti rozhodným jest výlučně právo tuzemské, třebaže obě strany jsou cizozemci. To platí zejména též o delší vydržecí lhůtě proti obcím.

Oprávnění ku používání obecního statku tvoří věcné (reální) společenství a nemohou se jednotliví domněle oprávnění domáhatí, by jim bylo přiznáno právo osobně.

Rozsah práv k obecnímu statku.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1924, Rv I 52/24.)

Celá řada vlastníků nemovitostí ve W. v Bavořích domáhala se na obci W. zjištění, že jim přísluší právo vlastnické ku pozemkům, ležícím v Čechách a že žalovaná jest povinna, opatřiti žalobcům knihovní vlastnictví. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly, **o d v o l a c í s o u d** z těchto důvodů: Žalobci uvedli v žalobě, že sporné pozemky patřily kdysi panství v P. a že teprve nálezem místodržitelství v Praze ze dne 13. prosince 1861 byly přenechány obci W. do neomezeného vlastnictví. Až do té doby nepřislušelo tudíž předchůdcům žalobců právo vlastnické k těmto pozemkům, nýbrž měli pouze právo na bezplatné používání stavebního a palivového dříví dle svých potřeb. Císařským patentem ze dne 5. července 1853, čís. 10 ř. zák. o úpravě a výkupu práv ku braní dříví, pasení a ku braní plodů lesních, jakož i některých práv služebnostních a společného držení a používání bylo vykoupení takovýchto práv poživacích příkázáno zvláštním komisím, zřízeným u politických úřadů, a v Šu 38 cit. pat. byl přiznán konečným nálezům těchto komisí, jakož i narovnáním, jimi schváleným, právní účinek soudních nálezů (smírů) a nařízením min. vnitra a spravedlnosti ze dne 3. září 1855 bylo nařízeno, že takovéto právní záležitosti jsou vyňaty z příslušnosti soudů. Schválilo-li tudíž místodržitelství v Praze narovnání mezi tehdejšími vlastníky panství na jedné a obcí W. a vlastníky příslušných realit ve W. na druhé straně, v němž obě strany se sjednotily v ten smysl, že obci W. a majitelům příslušných nemovitostí příslušetí bude na místě dosavadních práv poživacích neomezené vlastnictví k parcelám, ve smíru uvedeném, a, když na základě tohoto smíru usnesením okresního soudu v P. ze dne 31. prosince 1861 vloženo bylo právo vlastnické ku dotyčným parcelám pro nové vlastníky, nemohou se žalobci vzpíratí právní platnosti tohoto smíru a knihovnímu vkladu na tomto podkladě učiněnému, to tím méně, když se smírného jednání svého času účastnilo mimo zástupce obce, 41 osob oprávněných, jimž byly dány zvláštní parcely do výhradného vlastnictví. Dle Šu 300 obč. zák.